

PRIM MINISTRU

547. 28.03.2026.

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea anexei nr.6 la Legea Arhivelor Naționale nr.16/1996 cu privire la accesul public la documentele privind politica externă*, inițiată de doamna deputat USR Oana Silvia Țoiu împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp.453/2026, L 547/2026).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea anexei nr. 6 la *Legea arhivelor naționale nr. 16/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în ceea ce privește termenul și condițiile de acces public la documentele privind politica externă, în sensul "*reducerii de la 50 de ani la 30 de ani a termenului după care documentele privind politica externă pot fi date în cercetare. Totodată, se instituie o excepție referitoare la documentele clasificate "strict secret" și "strict secret de importanță deosebită"*", care "*pot fi date în consultare după expirarea termenelor de clasificare conform Legii nr.182/2002 privind protecția informațiilor clasificate*".

II. Observații

1. Menționăm că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative¹, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat.

De asemenea, conform dispozițiilor art. 8 alin. (2) și (4) teza întâi din *Legea nr. 24/2000*², prin modul de exprimare actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu: „*textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce*”, iar „*forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor.*”

De asemenea, potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, „*actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie*”, iar potrivit art. 38 alin. (1) „*textul articolelor trebuie să aibă caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări*”.

Amintim că, prin lipsa de claritate și precizie a normelor preconizate, care ar genera confuzii în interpretarea/aplicarea acestora, se pot crea și premisele unor vicii de neconstituționalitate prin raportare la art.1 alin.(3) și alin.(5) din *Legea fundamentală* referitoare la *principiul stabilității/securității raporturilor juridice* pe componenta privind calitatea legii, respectiv *principiul legalității*.

2. La articolul unic, soluția normativă aleasă pentru modificarea liniuței a 7-a din anexa nr. 6 la *Legea arhivelor naționale nr. 16/1996*, referitor la excepția ce se dorește a fi instituită în privința documentelor clasificate strict secret și strict secret de importanță deosebită, semnalăm că prevederea este inutilă, urmând a fi eliminată, întrucât caracterul clasificat al documentului atrage *de plano* aplicarea regimului special

¹ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 1/2012 publicată în 23 ianuarie 2012.

² privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

privind accesul la informațiile clasificate, independent de instituirea unei excepții exprese.

Astfel, norma propusă este susceptibilă să genereze un paralelism legislativ, contrar art. 16 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000*, întrucât documentele clasificate sunt protejate în termenii și condițiile prevăzute de *Legea nr. 182/2002* și *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*³.

De altfel, se poate observa că forma actuală a legii nu conține această excepție expresă și, cu toate acestea, nu putem interpreta dreptul de consultare ca permițând accesul la informații clasificate, întrucât regimul lor juridic rezultă deja din legislația specială privind protecția informațiilor clasificate, iar, în cuprinsul *Legii nr. 16/1996*, art. 5 lit. 1) obligă Arhivele naționale să asigure aplicarea legislației în materia apărării secretului de stat.

Totodată, în ceea ce privește sintagma „*după expirarea termenelor de clasificare*”, precizăm că este necesară revizuirea acesteia întrucât împlinirea termenului de clasificare constituie un motiv de declanșare a procedurii de declasificare⁴ iar nu declasificarea automată, respectiv dobândirea automată a caracterului public al informației.

De asemenea, forma propusă nu ține cont nici de situațiile în care declasificarea intervine înaintea împlinirii termenului de protecție a documentelor ori de situațiile în care documentele protejate sunt trecute la un nivel inferior de secretizare, la o anumită dată sau la producerea unui anumit eveniment⁵.

Se creează astfel o necorelare între *Legea arhivelor naționale nr. 16/1996*, *Legea nr. 182/2002* și *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*, susceptibilă să genereze soluții contradictorii în aplicare și să afecteze cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale normei juridice, subsumate *principiului legalității* consacrat de art. 1 alin. (5) din *Constituție*.

Sub acest aspect, prezintă relevanță și jurisprudența Curții Constituționale referitoare la raporturile dintre intervenția legiuitorului și competențele autorităților abilitate în materia clasificării și declasificării

³ pentru aprobarea *Standardelor Naționale de protecție a informațiilor clasificate în România*, cu modificările și completările ulterioare

⁴ Art. 19 și 20 alin. (1) lit. a) din *HG nr. 585/2002*, informațiile secrete de stat pot fi declasificate prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului.

Informațiile se declasifică dacă: a) termenul de clasificare a expirat;

⁵ A se vedea art. 21-23 din *HG nr. 595/2002*.

informațiilor. Astfel, prin *Decizia nr. 74/2019*⁶, Curtea Constituțională a reținut, în esență, că legiuitorul nu se poate substitui, printr-o intervenție legislativă care ar produce efecte echivalente declasificării, autorităților cărora cadrul normativ special le atribuie competențe în această materie⁷.

În consecință, accesul la documentele de arhive care conțin informații clasificate trebuie corelat cu încetarea regimului de protecție a respectivelor informații, în condițiile legislației speciale, iar nu exclusiv cu împlinirea unui termen indicat generic în norma propusă.

Nu în ultimul rând, formularea „*după expirarea termenelor de clasificare conform Legii nr. 182/2002*” din perspectiva normelor de tehnică legislativă, nu reflectă cu suficientă precizie actul normativ care reglementează termenele de clasificare, contrar art. 50 alin. (1) și alin. (2)⁸ din *Legea nr. 24/2000*.

În acest sens, precizăm că *Legea nr. 182/2002* stabilește cadrul general în materia informațiilor clasificate, în timp ce termenele concrete de clasificare, precum și regulile referitoare la stabilirea și prelungirea acestora sunt dezvoltate prin *Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate în România*, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*.

Totodată, semnalăm și lipsa de unitate terminologică a soluției legislative, contrar art. 37 din *Legea nr. 24/2000*. Astfel, subliniem că Anexa nr. 6 la *Legea nr. 16/1996* reglementează termenele după care documentele pot fi date „*în cercetare*”, iar dispoziția propusă utilizează sintagma „*date în consultare*”.

3. În raport cu obiectul de reglementare al propunerii legislative, după cum am precizat anterior, apreciem necesară evidențierea faptului că, potrivit art. 20 din *Standardul național de protecție a informațiilor clasificate în România*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*, expirarea termenului de clasificare presupune declasificarea documentului, cu parcurgerea procedurii prevăzute la alin. (2) al aceluiași

⁶ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind declasificarea unor documente, în ansamblul său, precum și, în special, a dispozițiilor art. 1 alin. (1), (3) și (4), art. 2, art. 3 alin. (1), art. 4, art. 5 și art. 6 din aceasta

⁷ A se vedea paragrafele 130-139 din *Decizia nr. 74/2019*

⁸ (1) În cazul în care o normă este complementara altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme se va face trimitere la articolul, respectiv la actul normativ care o conține. Nu poate fi făcută, de regulă, o trimitere la o altă normă de trimitere.

(2) Dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare.

articol. Totodată, potrivit art. 12 alin. (3) din același act normativ, termenele de clasificare a informațiilor secrete de stat pot fi prelungite prin hotărâre a Guvernului.

Astfel, pentru asigurarea corelării dispozițiilor propuse cu regimul juridic aplicabil informațiilor clasificate și pentru evitarea interpretării termenului arhivistice de „30 de ani de la crearea lor” ca o regulă care ar prevala asupra acestui regim, considerăm oportună reformularea și completarea articolului unic, astfel încât să fie menținută obligația respectării termenelor de clasificare, inclusiv în cazul informațiilor secrete de stat de nivel secret.

În acest context, propunem completarea și reformularea textului inițiativei legislative după cum urmează:

„- documentele privind politica externă, după 30 de ani de la crearea lor, cu excepția documentelor clasificate secrete de stat, care pot fi date în cercetare după deklasificarea conform Standardului național de protecție a informațiilor clasificate în România, aprobat de Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, cu modificările și completările ulterioare, atunci când legea nu dispune altfel”.

4. Menționăm că normele prevăzute de legislația europeană în domeniul arhivelor susțin transparența și responsabilitatea instituțională, iar accesul publicului și al cercetătorilor interesați la documentele privind politica externă poate contribui la consolidarea rezilienței democratice, în contextul crizelor și provocărilor generate de actuala situație internațională.

De asemenea, având în vedere faptul că accesul liber și neîngrădit la arhive este un reper fundamental al unei societăți democratice, în acord cu principiile asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene, a fost adoptată *Hotărârea Guvernului nr. 404/2026 privind deklasificarea documentelor emise de către Ministerul Afacerilor Externe în perioada 1 ianuarie 1990 - 31 decembrie 1992.*

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative cu observații și propuneri.**

Cu stimă,

 Ilie - Gavril BOLOJAN
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului